

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
7
S
65

Proefstation
voor de Groenten- en Fruitteelt
onder glas
te Naaldwijk

BIBLIOTHEEK
PROEFSTATION VOOR TUINBOUW
ONDER GLAS TE NAALDWIJK

2241937

A
7
5
65

Kosten vergelijking van de teelt van Enkele Net meloen ten opzichte van de tomatenteelt in het gebied De Lier.

Inleiding.

De meloenenteelt onder het staande glas heeft zich in de in de afgelopen tien jaar regelmatig ontwikkeld en deze teelt heeft thans landelijk een oppervlakte van ongeveer 75 ha bereikt. Van deze oppervlakte mag 95% gerekend worden tot de teelt in het koude warehouse, met dien verstande dat op een aantal bedrijven zeer lage temperaturen worden geweerd met behulp van petroleumvergassers (oliesalamanders e.d.). Van genoemd areaal wordt ruim 75% beteeld met het ras Enkele Net.

Hoewel in verhouding tot de tomaat het areaal meloenen betrekkelijk klein is, is deze teelt in het zuidoostelijk gedeelte van het Westland wel zo belangrijk dat zij een bepaald accent aan het gebied geeft.

De financiële resultaten van deze teelt werd in de afgelopen jaren door de praktijk als interessanter beoordeeld dan de in het gebied veel voorkomende koude tomatenteelt. Over de rentabiliteit was echter geen cijfermateriaal beschikbaar.

Het bovengenoemde gaf dan ook voldoende aanleiding om een onderzoek in te stellen naar de kosten en opbrengsten van deze teelt. Daarnaast is ook voor de tomatenteelt van een overeenkomstige teeltperiode op basis van L.E.I.-gegevens een kostenberekening gemaakt om als alternatief te kunnen dienen. Bij de kostenbepaling is uitgegaan van een voor beide gewassen gelijke plantdatum, namelijk in de eerste helft van april.

Opzet van het onderzoek.

Met betrekking tot de meloen zijn van een 15 tal bedrijven gegevens verzameld. Bij een nadere beschouwing van de verkregen gegevens bleek echter dat deze slechts van 9 bedrijven zodanig waren dat zij voor een betrouwbare verwerking in aanmerking kwamen. Hoewel een groter aantal bedrijven de betrouwbaarheid van het onderzoek in gunstige zin zou hebben beïnvloed, was het in het kader van dit onderzoek onmogelijk om een groter aantal bedrijven in te schakelen.

Bij het onderzoek is uitgegaan van de methode zoals deze wordt gevolgd door het L.E.I. (Landbouw Economisch Instituut). Door de ondernemers van de betrokken bedrijven is van de teelt een boekhouding bijgehouden. Hieruit zijn verkregen de posten: materialen, arbeid en arbeid door derden. Voor de kosten duurzame produktiemiddelen en de overige kosten dient L.E.I. - rapport no. 323 als basis. De afleveringskosten zijn berekend aan de hand van de opbrengsten.

Van de teelt met landbouw economisch instituut met...

Daarnaast is de gemiddelde veilingprijs berekend over de jaren 1960 tot 1964. Voor de meloen betekent dit de middenprijs van de aanvoer periode van de 22^e week (begin juni) tot de 36^e week (begin september), voor de tomaat was dit de middenprijs van de 27^e week (begin juli) tot de 40^e week (eind september).

Bij de berekening van deze middenprijzen is uitgegaan van gegevens van de veiling „Westerlee”, de Lier.

Voorlopige rentabiliteitsberekening ; gegevens per 100 m².

Meloen : het aantal stuks is gesteld op 600 vruchten,
middenprijs f 0,85⁵

opbrengst f 513,--; kosten f 388,35

Netto overschot per f 100,-- kosten f 32,10

Tomaat : de kg. opbrengst is gesteld op 900 kg,

middenprijs f 0,53⁵

opbrengst f 481,50; kosten f 464,90

Netto overschot per f 100,-- kosten f 3,70

Enkele opmerkingen.

In de inleiding is betoogd dat de praktijk de meloenteelt financieel als interessant beschouwt, althans interessanter als de tomaat. Hiervoor zijn na voorgaand onderzoek verschillende oorzaken aan te wijzen.

In de eerste plaats blijkt dat de totale kosten ongeveer 16% lager zijn, hetgeen bij financiering op kort termijn belangrijk kan zijn. Een tweede belangrijke reden is dat het aantal arbeidsuren ruim 35% lager is, wat vooral belangrijk kan zijn in verband met de arbeidsvoorziening op het bedrijf. De derde en meest belangrijkste reden is dat de rentabiliteit belangrijk hoger ligt.

In het hoofdstuk rentabiliteit is aangeduid op welke wijze de rentabiliteit is berekend. Gaan we van eerder genoemde gegevens uit dan komen we voor de meloenteelt op een rentabiliteit van ruim 32% en voor de tomaat op 3,7%.

Bij een zo groot verschil in rentabiliteit is het een voor de hand liggende vraag waarom het areaal met meloenen beteeld niet groter is. De hoofdoorzaak hiervan is dat op de oudere bedrijven deze teelt niet gehandhaafd kan blijven door het optreden van bodenziekten. Tegen deze bodenziekten is nog geen voldoende bestrijding mogelijk. Als tweede oorzaak kan men noemen dat de algemene verwachting is dat zou deze teelt zich op kort termijn uitbreiden, de rentabiliteit snel zal dalen. De afzetmogelijkheden van het produkt in zijn huidige vorm is in binnen- en buitenland betrekkelijk gering.

Door het kweken van een kwalitatief beter produkt, waarbij de smaak zeer belangrijk is, zal de afzet sterk verhoogd kunnen worden, daar een afzetmarkt aanwezig is. Kan daarnaast ook de aanveerperiode met enkele weken vervroegd worden dan zal uitbreiding van deze teelt, met behoud van een goede rentabiliteit, zeer goed mogelijk zijn.

rentabiliteit en voldoende interesse te verwachten

*Beter te doen is te maken
aan het gebied
vanwege de lange duur
van de gewasrente*

De Lier, december 1964.

A.Slobbe.

Overzicht 1.

Kosten en opbrengsten per bedrijf per 100 m².

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
I. Kosten duurs.prod.midd.:	110,80	110,80	110,80	110,80	110,80	110,80	110,80	110,80	110,80
II. Kosten van bewerking:									
a. Materialen									
1. Broeimateriaal	44,68	53,67	37,50	50,16	41,36	41,42	44,06	32,14	53,68
2. Planten	31,74	29,12	27,30	26,40	29,93	26,03	25,94	24,06	29,28
3. Heeststoffen	4,34	5,29	3,12	11,65	3,15	1,97	9,76	5,41	7,36
4. Bestrijd.midd.	2,64	--	2,71	4,07	1,05	--	2,50	1,36	5,78
5. Brandstoffen	21,--	--	1,69	5,11	11,85	1,75	11,24	4,37	8,55
6. Diversen	9,55	5,16	5,62	6,17	9,88	12,07	4,41	3,76	5,24
b. Arbeid									
1. Veuren maken een plaatsen	19,62	24,48	26,96	14,46	28,10		14,46	11,48	36,98
2. Snoeien	17,54	25,35	32,62	29,74	24,32		23,05	35,92	41,25
3. Oogsten snoeien.	40,46 ^x	12,24	32,62	36,73 ^x	25,24	100,87	23,07	32,62	24,16
4. Div. en gewas opruimen	14,96	20,99	38,37	14,63	18,35		22,09	13,49	15,46
c. Arbeid voor derden:									
1. Veuren graven	4,48	5,04	3,25	4,88	4,41	3,32	4,09	6,39	4,16
2. Ziekten bestrijding						6,94		8,26	
III. Afleveringskosten.									
Veilingk. en transport	42,45	14,89	23,51	51,73	26,10	30,34	43,83	31,02	37,16
IV. Overige kosten:									
1. Administratie e.d.	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50
2. Verlet en div. werkzaamheden	3,90	3,90	3,90	3,90	3,90	3,90	3,90	3,90	3,90
3. Rente bedr.kap.	2,11	1,81	2,14	2,04	2,06	1,94	1,85	1,79	2,32
Totale kosten	373,73	316,24	355,61	375,97	344,--	344,85	348,55	330,27	389,58
Bruto opbrengst	700,72	219,83	396,23	750,40	390,32	448,46	664,36	428,12	552,67
Netto-overschot	327,99	-96,41	40,62	374,43	46,32	103,61	315,81	89,85	163,09

an de kosten verbruik

kosten - afl. kosten

331.30 301.35 332.10 324.24 317.90 314.51 304.70 299.25 352.42

*kostenverbruik met de
opbrengst*

Overzicht 2 A.

Kosten berekening per 100 m² voor meloenen : gemiddelde van 9 bedrijven.

I. Kosten duurzame produktie middelen.

1. Kosten grond 3/5 van f 19,50	f	11,70
2. Kosten warenhuis 3/5 van f 132,50	"	79,60
3. Schuur, waterleiding, tuinspoor enz.	"	11,70
4. Kosten vaste regeninstallatie : 3/5 van f 13,--	"	7,80

II. Kosten van bewerking.

1. Materialen : Planten	"	27,75
Broeimateriaal	"	45,80
Meststoffen	"	5,80
Bestrijdingsmiddelen	"	2,25
Diverse, plastic folie, bijen	"	7,90
2. Arbeid : 25,5 uren á f 3,59 per uur (C.A.O.-loon)	"	91,55
3. Diensten van derden : grond bewerking (v.n.l.-veuren)	"	4,45
Ziektenbestrijding	"	1,70

III. Afleveringskosten.

1. Transport	"	13,20
2. Veilingkosten, inclusief fusthuur en verpak.mat.	"	20,20

IV. Overige kosten

1. Administratie, P.T.T., heffing Landb.schap e.d.	"	3,50
2. Verlet en div.werks.heden : 1 uur	"	3,60
3. Rente bedrijfskapitaal : 4% van 3 mnd. f 205,--	"	2,05

f 340,55

Overzicht 2 B.

Kostenberekening per 100 m² meloen : gedeeltelijk gebaseerd op normen verkregen uit onderzoek en aangepast aan teeltoisen en -inzicht en reële beloning.

f 11,70
" 97,80
" 14,--
" 7,80

Naar B.C.-vademecum prijspeil '61 + 10% voor kostenstijging.
Inclusief motorrug verstuiver van f 620,--

" 26,--
" 47,25
" 5,80
" 2,25
" 8,--
" 109,20
" 8,35
" 6,15

Planten : 130 stuks van f 0,20 per st.
Broeicompost 2100 kg á f 22,50 per 1000 kg.
Meststoffen : 14 kg 12-10-18 en 5 kg zwavelz.am.
Bestr.mid. : 2 x 1 kg kelthane en Kroton en 1 x uitroken.
Arbeid : 28 uren á f 3,90 per uur (netto f 110,- per week)
Veurentrekken 48 m á f 0,10/m en 1 x frezen á f 3,55 per 100 m².
Sputten : 1 maal kelthane + kroton en 1 x parathion.

" 14,--
" 20,50

Transport van 70 bakken á f 0,20
Veilingkosten : 4% van f 513,--

" 3,50
" 3,90
" 2,15

f 388,35

Handwritten notes:
Hoeveelheid aan arbeid : kosten normen ± f 40 per m²
Kantoor 4/6 = f 0,67

Handwritten notes:
Berekening van de kosten van de meloenen
Bijvoorbeeld in de tabel van f 340,55
en de 12 berekenen de kosten van f 340,55
omvatte f 110,- met
meteen f 4,- per m² berekenen
f 10,80

Overzicht 3 A.

Kostenberekening per 100 m² voor tomaat volgens L.E.I.-rapport no.323, omgerekend naar prijspeil 1964.

I. Kosten duurzame produktiemiddelen :

1. Kosten grond : 3/5 van (1/3x42/130x f 1810,--)	f	11,70
2. Kosten warenhuis: 3/5 van 1/3 x f 39,81	"	79,60
3. Kosten tuinschuur, tuinspoor, gereedschap e.a.	"	11,70
4. Kosten sorteermachine	"	1,40
5. Kosten vaste regeninstallatie	"	7,80

II. Kosten van bewerking :

1. Materialen : Planten : 350 stuks & f 0,11 ⁵	"	40,30
Meststoffen	"	12,70
Bestrijdingsmiddelen	"	--
Diversen, als krijt, touw e.d.	"	6,40
2. Arbeid : 47 manuren & f 3,59 per uur (C.A.O.-løn)	"	168,70
3. Diensten van derden :		
Grondbewerking : 2/3 van 1 x frezen	"	1,30
Ziektenbestrijding : 2 x maneb spuiten	"	8,40
2 x zineb stuiven	"	
Grondontmetting : Chloorbroombehandeling en frezen (1x per 2 jaar, 1/3 sla en 2/3 tom.)	"	16,--

III. Afleveringskosten:

1. Transport : 72,5 kist & 17,5 ot	"	12,30
2. Verpakking : randen bodems	"	5,10
3. Fust : huur 72,5 kisten & 2 ot	"	1,40
4. Veilingkosten : 3,1% van f 436,-- (780 kg & f 0,56)	"	13,50

IV. Overige kosten.

1. Administratie, P.T.T., Landb.schap e.d.	"	3,50
2. Verlet en diverse werks.heden : 3% van 47 u. & f 3,59	"	5,10
3. Rente bedrijfskap. : 4 mnd. & 4% over f 254,--	"	3,40

Totale kosten per 100 m².

f 410,30

Overzicht 3 B.

Kostenberekening voor tomaat per 100 m² gebaseerd op berekening A doch aangepast aan de teelt omstandigheden in het gebied De Lier - Maasdijk.

f	11,70	
"	97,80	Naar B.E.vademecum : prijspeil'61 + 10% voor kostenstijging
"	14,--	inclusief motorrugverstuiver & f 620,--
"	2,70	electr.sort.mach.: nieuw waarde f 1250,--, afschr.4% en rente 4%.
"	7,80	
"	39,80	Planten : 325 stuks & f 0,12
"	12,70	
"	1,30	bestr.middel : 3 maal stuiven met zineb.
"	7,50	diversen : extra stroomverbruik sort.machine.
"	172,50	arbeid 44 uren & f 3,90 per uur (f 110,-- netto/week)
"	3,20	grondbewerking : 1 maal frezen & f 0,45/rr ² .
"	6,30	ziektenbestrijding : 2 maal spuiten maneb.
"	16,--	
"	15,--	transport : 150 bakjes & f 0,10
"	7,50	verpakking : verpakking interieurs 150 st. & f 0,05
"	22,50	fust : bijdrage éénmalige fust 150 st. & f 0,15
"	14,45	Veilingkosten: 3% van f 481,50
"	3,50	
"	5,20	verlet enz. 3% van 44 uur & f 3,90
"	3,50	rente bedr.kap. van f 260,--

f 464,90